

Om noen trodde folkloren var død?

av Olav Christensen

Under mitt feltarbeid i Hemsedal på annen halvdel av 1990-tallet, som pågikk på en campingplass midtvinters, ble jeg konfrontert med et bredt spekter av nyskapte tradisjoner.

De spente fra fortellinger om store dåder i bratte fjell til lekende rituell adferd langs veien mellom Oslo og Hemsedal. De medlemmer som har resultatet (medlemsbok nr. 151 fra 2001) i hylla, kan selv se etter. Her skal jeg gjengi en historie som jeg mener at ikke noen gang kom med, her var så mye å ta av.

Bil koster, både til anskaffelse og drift, og de færreste ungdommene hadde råd til slik luksus.

Det gjaldt derfor å utnytte den skyssen som fantes, best mulig. Det ble snakket og mobiltelefoner gikk varme for at kabalene skulle gå opp. Transporten foregikk derfor med mange skiftende lag av passasjerer, noe som ikke bare ga maksimal utnyttelse av plassen, men som også førte til at reiseopplevelsene ble et kollektivt anliggende. Det oppsto atskillig intern folklore rundt disse Hemsedals-turene. Ved et spesielt hus på veien, rett etter Noresund,

var det obligatorisk å tute i bilhornet. Man tutet når man kjøret forbi. Hva som lå bak denne underlige tuteskikken eller hvordan den hadde oppstått, fikk jeg aldri noen meningsfull forklaring på.

Et mer forståelig rituale ble gjennomført ved passering av feristene på veien til fjells: Under passeringen av disse skulle alle i bilene, inklusive sjåføren, trekke opp bena fra gulvet. Den som ikke trakk opp bena, ble ku. Karakteristisk nok var det på veien til Hemsedal at disse ritualene ble praktisert. Det var selvfølgelig ikke tilfeldig. Man var på vei til noe viktig, noe man hadde gledet seg til, og som nå skulle realiseres. Man skulle til fjells for å sveve, for å flyte, for å fly.

Feristens symbolske potensialer har aldri slått meg tidligere, men den er tydelig nok: En ferist er et hinder bare for de mest krøkkete og ubehjelpelige skapninger, de som står milevidt fra spenst og fri bevegelse på et snowboard. På veien til Hemsedal var det viktig å ikke bli ku, fordi kuas drøvtyggende og jord-bundete saktmodighet sto for det motsatte av snowboardernes artistiske og høyt-flyvende lek i fjellet.